

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ ČINNOSTI

ŠPECIFICKÉ INTERVENČIE PRE PODPORU DUŠEVNÉHO ZDRAVIA PACIENTA S DUŠEVNOU PORUCHOU

1. Charakteristika certifikovanej pracovnej činnosti

Ide o vybrané intervencie v oblasti duševného zdravia, ktoré využívajú základné techniky a postupy s cieľom stabilizovať psychický stav, zlepšiť funkčnosť, podporiť adaptívne správanie, redukovať maladaptívne správanie a zmierniť utrpenie pacienta s psychickou poruchou. Umožňujú získať kompetencie pre prípadové vedenie (case manažment) pacienta v komunitnej psychiatrickej starostlivosti a prácu v multidisciplinárnom tíme. Získané zručnosti je možné využiť aj v podmienkach výkonu práce dotknutých profesií; používajú sa individuálne alebo skupinovo v liečbe duševných porúch, môžu sa vykonávať samostatne alebo súčasne s inými liečebnými postupmi, vrátane farmakoterapie.

2. Dĺžka certifikačnej prípravy

Certifikačná príprava trvá minimálne 250 hodín.

3. Požiadavky na zaradenie do certifikačnej prípravy

- a. odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolani psychológ¹⁾ a
- b. absolvovanie minimálne 12 mesiacov štúdia na získavanie odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore klinická psychológia.¹⁾

4. Obsah a rozsah certifikačnej prípravy

A. Teoretické vedomosti

Teoretické základy vybraných špecifických intervencií v trvaní najmenej 50 hodín:

1. psychologický profil pacienta s duševnou poruchou, prevencia a zvládanie relapsu,
2. špecifiká komplexného zdravotno-sociálneho manažmentu pacienta s duševnou poruchou,
3. teória “recovery”, zotavenie sa pacienta s duševnou poruchou, proces zmeny,
4. ciele špecifických intervencií v oblasti duševného zdravia v komplexnom manažmente pacientov s psychickou poruchou,
5. vedenie rozhovoru s pacientom, vedenie motivačného interview, nadviazanie kontaktu, účinné faktory komunikácie, empatia, kongruencia a akceptácia,

---

¹⁾ § 33 a 33a zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

6. účinné faktory intervenčnej práce (osobnosť odborníka, osobnosť pacienta, vzťah odborník pacient), stratégie zvládania stresu, krízy a traumy,
7. intervenčné postupy založené na dôkazoch, možnosti hodnotenia účinnosti a efektu,
8. stabilizácia, podpora reziliencie a psychoedukácia,
9. intervencia v prirodzenom prostredí pacienta,
10. multidisciplinárna tímová práca, manažment a administratíva,
11. právne a etické princípy intervenčnej práce.

B. Praktické zručnosti

B. 1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet hodín
vstupná diagnostika, funkčná diagnostika, stanovenie cieľa, vypracovanie individuálneho liečebného plánu	5
motivačný rozhovor a podporné komunikačné techniky, aktivácia pacienta	10
prístupy validácie k pacientovi	5
stabilizácia pacienta	10
stratégie zvládania zamerané na riešenie problému	10
intervencie zamerané na podporu a mobilizáciu zdrojov, práca s rodinou a blízkymi	10
uvoľňovacie a relaxačné metódy	10
základné zručnosti krízovej intervencie a riešenia konfliktu, vypracovanie krízového plánu	10
vedenie skupiny v podporných aktivitách, osvojenie roly ko-terapeuta	10
intervencie na podporu spolupráce v multidisciplinárnom tíme	10
základy psychosociálnych terapeutických intervencií – individuálna a skupinová forma (ergoterapia, biblioterapia, arteterapia, muzikoterapia), nácvik sociálnych zručností, kognitívny tréning	10

B. 2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

*nácvik intervenčných metód	200 hodín
z toho:	
praktikum intervenčných metód pod supervíziou	75 hodín
supervízia (skupinovou alebo individuálnou formou)	25 hodín

*Prvých 30 hodín praxe sa musí vykonať v psychiatrickom stacionári, alebo v zdravotníckom zariadení, kde sa vykonáva komunitná psychiatrická starostlivosť. Ak má účastník vzdelávania zabezpečenú supervíziu, zvyšok praxe môže vykonať aj v inom zdravotníckom zariadení, kde sa poskytuje zdravotná starostlivosť pacientom s psychickými poruchami.

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia/certifikačnej prípravy témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie certifikačnej prípravy

Certifikačná príprava sa ukončí certifikačnou skúškou pred skúšobnou komisiou. Certifikačnú skúšku je potrebné vykonať najneskôr do 2 rokov od ukončenia vzdelávania.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. viesť rozhovor s pacientom, schopnosť definovať problém, stanoviť cieľ špecifickej intervencie na podporu duševného zdravia a individuálny postup u pacienta s duševnou poruchou,
2. vytvoriť bezpečný vzťah s pacientom s duševnou poruchou, schopnosť udržať pacienta a využívať v prospech pacienta,
3. realizovať vybrané techniky na stabilizáciu psychického stavu pacienta s duševnou poruchou, podporu adaptívneho a prevenciu maladaptívneho správania, realizovať relaxačné techniky,
4. vytvoriť individuálny liečebný plán a krízový plán pre pacienta počas jeho liečby v komunitnom psychiatrickom zariadení, case manažment pacienta v komunitnom psychiatrickom zariadení a jeho mobilnom terénnom tíme,
5. poskytovať neodkladné vyšetrenie v čase vzniku krízovej situácie – neodkladná, bezbariérová psychiatrická starostlivosť formou krízovej intervencie – flexibilná asertívna komunitná liečba, stabilizačné techniky,
6. pracovať v multidisciplinárnom tíme v komunitnom psychiatrickom zariadení, debriefing, mediácia,
7. realizovať podpornú intervenciu (individuálna, skupinová, t. j. viesť podpornú skupinovú aktivitu), viesť podporný rozhovor s pacientom a jeho blízkymi,
8. pôsobiť v úlohe koterapeuta v rámci skupinovej intervencie,
9. realizovať kognitívny tréning,
10. realizovať psychosociálne terapeutické intervencie,
11. mapovať silné a slabé stránky pacienta, viesť motivačný rozhovor s pacientom, podporiť rozvoj silných stránok a vlastného potenciálu pacienta, psychická aktivizácia pacienta,
12. realizovať psychoedukáciu pacienta a jeho rodiny a koordinovať ďalšie potreby služieb.